

Reumatologisk forskning med försöksdjur är viktig för våra patienter

Forskningen med försöksdjur möter ökade svårigheter i Sverige. Som företrädare för reumatologin vill vi framhålla att det är av största vikt att sådan försöksdjursforskning kan genomföras som är avgörande för att vi ska kunna förstå, förebygga och behandla reumatiska sjukdomar.

En av mottagarna av årets Nobelpris i medicin är professor Bruce Beutler. Han har bidragit till att utveckla behandling av inflammation med antikroppar mot TNF α i möss, och de musförsök som utfördes av hans och andra grupper har varit helt avgörande för den utveckling som lett till användning av TNF-blockerande behandling vid inflammationsjukdomar. Dessa djurförsök inledde alltså den nya eran av behandling med biologiska läkemedel i klinisk terapi, vilket nu i grunden förändrat livet för så många reumatiskt sjuka.

Läkemedelsmyndigheter i både USA och Europa krävde både under denna utveckling av TNF-blockerare och i den fortsatta utvecklingen av nya terapier att behandlingarna prövas i djurmodeller för de

aktuella sjukdomarna innan de får prövas hos patienter. Dessutom behövs resultaten från försöksdjursmodeller för att förstå biologin bakom våra sjukdomar, en förståelse som i sin tur behövs för att i framtiden inte bara bromsa utan också bota inflammatoriska reumatiska sjukdomar.

I detta perspektiv är det illavarslande att delar av svensk forskning, där djurförsök är nödvändiga, åläggs hårdare krav än motsvarande forskning i andra länder, och att dessa krav i många fall inte står i överensstämmelse med vad vi tror att patienter och allmänhet uppfattar som rimligt.

Ett viktigt exempel på detta problem är de begränsningar som för närvarande finns i Jordbruksverkets bestämmelser om användningen av möss och råttor i studier av ledinflammation (modeller för reumatoid artrit) och som gör att de klassiska modellerna för reumatoid artrit inte kan användas. En begränsning är att dessa djur normalt inte får immuniseras i huden eftersom detta anses ge onödigt smärta. Sådan immunisering kan göras enbart efter särskild dispens, som i praktiken visat sig svår att erhålla.

Den typ av immunisering i huden som i normalfallet är förbjuden är internationell standard i djurförsök av ledinflammation och i utprovning av nya läkemedel mot ledinflammation. Dagens regler hämmar således möjligheten att genomföra humanrelevanta djurförsök av ledinflammation i Sverige.

Samtidigt används denna typ av immunisering i huden inom hälso- och sjukvården vid många normala vaccinationer och immunitetstest. Vi tycker därmed inte att det är rimligt att då förbjuda denna

Foto: IBL

Regelverket för att få göra djurförsök får inte utgöra ett hinder för forskningens möjligheter att utveckla nya läkemedel, understryker artikelförfattarna, som alla är specialister inom reumatologi.

typ av immunisering hos möss och råttor, särskilt inte i sammanhang som är av betydelse för utveckling av viktiga läkemedel.

Ett annat exempel är kravet att möss och råttor med experimentell ledinflammation inte tilläts utveckla en kronisk sjukdom (krav finns på tidiga skvabrytningspunkter). Det innebär att försöken oftast måste avbrytas innan försöksdjuren utvecklar en kronisk sjukdom liknande den vi ser hos våra patienter.

Att inte få bedriva forskning på djur i den kroniska fasen av sjukdomen, den som mest liknar den som patienterna lider av, gör det givetvis svårt att utveckla terapier som är säkra och effektiva vid kronisk sjukdom.

Detta är bara ett par exempel på de regler som finns i dag och som vi inte uppfattar som rimliga och i överensstämmelse med patienternas och allmänhetens behov och värderingar.

Det förefaller alltså som om delar av de åtgärder och de bestämmelser som tillkommit i den nödvändiga omsorgen om djurs välbefinnande utformats så att forskningens och patienternas intressen

i stället har åsidosatts, och att den nödvändiga balansen mellan olika intressen inte har upprätthållits. För att återskapa en sådan balans – till våra nuvarande och framtida patienters bästa – vill vi därför framföra följande tre önskemål:

- 1) Svensk forskning ska inte hämmas av ytterligare begränsningar jämfört med de regler som EU har satt upp i sina förordningar. En genomgång av Jordbruksverkets anvisningar och praxis i etiska kommittéer bör göras i samråd med bl a representanter för patientorganisationer, läkare och forskare.
- 2) Forskare i Sverige måste få använda djurmodeller som efterliknar naturlförloppet hos motsvarande sjukdom hos människa.
- 3) Patientorganisationer bör bli representerade i de djuretiska nämnderna för att medverka i bedömningarna av hur en bra balans ska kunna åstadkommas mellan potentiell patientnytta av experimenten och lidande för de djur som används i sjukdomsorienterad forskning.

■ *Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna.*

ANNA RUDIN, Göteborg;
GUNNAR STURFELT, Lund;
HANS CARLSTEN Göteborg
hans.carlsten@rheuma.gu.se
INGIÄLD HAFSTRÖM, Stockholm
INGRID LUNDBERG, Stockholm;
LARS KLARESKOG, Stockholm;
LARS RÖNNBLOM, Uppsala;
LENNART JACOBSSON, Malmö;
RONALD VAN VOLLENHOVEN,
Stockholm;
SOLBRITT RANTAPÄÄ-DAHLOVIST,
Umeå;
THOMAS SKOGH, Linköping;
TORE SAXNE, Lund

Samtliga är specialister och professorer i reumatologi och medlemmar i Svensk reumatologisk förenings professorskollegium.